

BÀI 42: HỆ SINH THÁI

Gv: NGUYỄN THỊ LYGIN

I. Khái niệm hệ sinh thái

Hệ sinh thái bao gồm quần xã sinh vật và sinh cảnh của quần xã (môi trường vô sinh của quần xã). Trong hệ sinh thái, các sinh vật trong quần xã luôn luôn tác động lẫn nhau và tác động qua lại với các thành phần vô sinh của sinh cảnh. Nhờ các tác động qua lại đó mà hệ sinh thái là một hệ thống sinh học hoàn chỉnh và tương đối ổn định.

II. Các thành phần cấu trúc hệ sinh thái

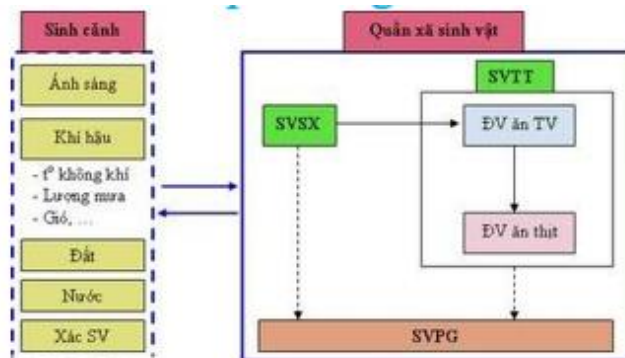
Một hệ sinh thái bao gồm 2 thành phần cấu trúc

- Thành phần vô sinh :

- + Các chất vô cơ: nước, điôxit cacbon, ôxi, nitơ, phốtpho...
- + Các chất hữu cơ: prôtêin, gluxit, vitamin, hoocmôn, xác sinh vật....
- + Các yếu tố khí hậu: ánh sáng, nhiệt độ, độ ẩm, khí áp...

- Thành phần hữu sinh :

- + Sinh vật sản xuất: sinh vật có khả năng tự tổng hợp chất hữu cơ gồm thực vật, vi sinh vật tự dưỡng....
- + Sinh vật tiêu thụ: sinh vật sử dụng chất hữu cơ sẵn có gồm các loài động vật ăn thực vật, sau là những loài động vật ăn thịt.
- + Sinh vật phân hủy: sinh vật phân giải các chất hữu cơ thành chất vô cơ gồm hầu hết vi sinh vật, nấm và một số động vật không xương sống.

III. Các kiểu hệ sinh thái

1. Các hệ sinh thái tự nhiên

a. Các hệ sinh thái trên cạn

Các hệ sinh thái trên cạn chủ yếu gồm hệ sinh thái rừng nhiệt đới, sa mạc và hoang mạc, sa van đồng cỏ, thảo nguyên, rừng lá rộng ôn đới, rừng thông phương Bắc, đồng rêu hàn đới.

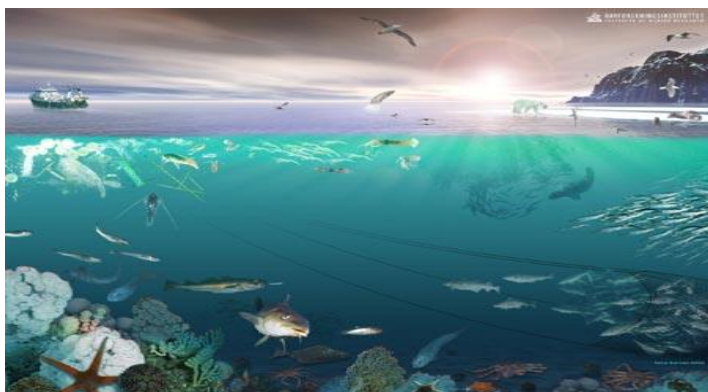

Các hệ sinh thái trên cạn

b. Các hệ sinh thái dưới nước

- Các hệ sinh thái nước mặn (bao gồm cả vùng nước lợ), điển hình ở vùng ven biển là các vùng ngập mặn, cỏ biển, rạn san hô và hệ sinh thái vùng biển khơi.

- Các hệ sinh thái nước ngọt được chia ra thành các hệ sinh thái nước đứng (ao, hồ...) và hệ sinh thái nước chảy (sông, suối).

Hệ sinh thái vùng biển ven bờ

Hệ sinh thái nước chảy(suối)

2. Các hệ sinh thái nhân tạo

Các hệ sinh thái nhân tạo như đồng ruộng, hồ nước, rừng trồng, thành phố... đóng vai trò hết sức quan trọng trong cuộc sống của con người.

3. Những điểm giống nhau và khác nhau giữa hệ sinh thái tự nhiên và hệ sinh thái nhân tạo

- Giống

Đều có những đặc điểm chung về thành phần cấu trúc, bao gồm thành phần vật chất vô sinh và thành phần hữu sinh. Thành phần vật chất vô sinh là môi trường vật lí (sinh cảnh) và thành phần hữu sinh là quần xã sinh vật. Các sinh vật trong quần xã luôn luôn tác động lẫn nhau và tác động qua lại với các thành phần vô sinh của sinh cảnh → hệ sinh thái tự nhiên và hệ sinh thái nhân tạo đều là những hệ thống mở và có khả năng tự điều chỉnh.

- Khác

Hệ sinh thái nhân tạo có thành phần loài ít, do đó tính ổn định của hệ sinh thái thấp, dễ bị dịch bệnh. Hệ sinh thái nhân tạo nhờ được áp dụng các biện pháp canh tác và kĩ thuật hiện đại nên sinh trưởng của các cá thể nhanh, năng suất sinh học cao, ...

-----HẾT-----